

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 zlr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 zlr. 40 kr., insercyę oplacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmoni) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 29.

Sroda 5. Lutego 1851.

Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Turcya. — Rzecz domowa. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 25. stycznia. *Walerjan Domin*, rodem z Tyczyna, obwodu Rzeszowskiego, 55 lat mający, rel. rz. kat., żonaty, były urzędnik ekonomiczny, skazany został wyrokiem prawnym w wyższej instancji potwierdzonym na 14dniowy areszt.

Z c. k. sądu wojennego.

Lwów, 27. stycznia. *Józef Dziewoński*, rodem z Świątnik, obwodu Bocheńskiego, 23 lat mający, religii rzym. katol., bezżenny, malarz, skazany został wyrokiem prawnym w wyższej instancji potwierdzonym, za przekroczenie przepisów paszportowych na czterodniowy areszt. — Z c. k. sądu wojennego.

Lwów, 27. stycznia. Wyrokiem prawnym w wyższej instancji potwierdzonym skazany został *Jędrzej Wasel*, rodem z Kohlendorf, cyrkułu Znajmskiego w Morawii, 40 lat mający, religii rzym. kat., żonaty, kawiarz pod Nr. 361 w mieście, za niezamknięcie szynku o czasie przepisany, na czterodniowy areszt. W drodze łaski zmniejszono tę karę na 24 godzin aresztu i wykonano.

Z c. k. sądu wojennego.

Sprawy krajowe.

(Raport o zarazie bydła w Galicji.)

Lwów, 2. lutego. W dalszym ciągu umieszczonych w Gazecie naszej dawniejszych doniesień pospieszamy podać do wiadomości publicznej, że według nadesłanych w drugiej połowie stycznia r. b. odnośnych raportów grasująca w tym kraju zaraza na bydło zgasała już zupełnie w cyrkułach Tarnowskim, Jasielskim i Stryjskim, że w cyrkułach Bocheńskim ustała już w jednym miejscu, a w cyrkułach Złoczowskim ogranicza się jej rozszerzenie tylko na jedno miejsce. Zmniejszająca się atoli w dawniej dotkniętych cyrkułach zaraza, wybuchła niestety znowu w trzech miejscach cyrkułu Sanockiego, a w jednym miejscu Sandeckiego. Z zestawienia odnośnych dat numerycznych okazuje się, że wspomniana zaraza na bydło egzystuje jeszcze w 4. miejscach Bocheńskiego, w 1 miejscu Sandeckiego, w 3. miejscach Sanockiego i w 1 miejscu Złoczowskiego cyrkułu, że jednak według tyczących się ostatnich raportów tylko w 8. z tych miejsc pozostało jeszcze 17 sztuk choroba dotkniętych.

W ogóle pojawiła się ta zaraza od czasu ostatniego wybuchu w lipcu r. z. w dwóch wschodnich i 4 zachodnich cyrkułach kraju i 53 miejscach, gdzie między ogólną sumą 13,889 sztuk bydła dotknęła 1744 sztuk, z których 345 sztuk wyzdrowiało, 1322 sztuk zdechło, 60 sztuk użyciem pałki zabito, a 17 w wyżej wspomnianych 8 miejscach — według ostatnich raportów jeszcze zostało w stanie choroby.

(Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych względem zbierania szmat i gałganów.)

Wiedeń, 29. stycznia. Kwestya w jaki sposób należy pozwoić zbieranie szmat i gałganów na wsi, obchodzi również interesa ekonomii narodowej i przemysłu krajowej, jakoteż interesa publicznego porządku i bezpieczeństwa; dla tego z dwojakiemu względem okazało się rozwiązanie tej kwestyi bardzo ważne. Ministerium spraw wewnętrznych rozporządziło przeto ze względu na ważność tej kwestyi w porozumieniu z ministerium handlu, aby na przyszłość starszyzna gmin wydawała dla zbieraczy szmat i gałganów tym członkom gminy, którzy się dobrze zachowują, bezpłatne specjalne licencye, na których potem starosta okręgowy ma widymatę położyć. — Z prawdziwym ukontentowaniem nadmieniamy o tym rozporządzeniu, gdyż zarówno odpowiada interesom przemysłu krajowej jak i publicznego porządku, a przeto samo zapobiega silnie nadużyciom, na które się osoby przemysłowe i troskliwi o swoje bezpieczeństwo mieszkańcy więcej uskarżali.

Teraz należy do starszyzny gmin usprawiedliwić to zaufanie, które rząd w niej pokłada, pozwalając jej wydawać licencye. Spodziewamy się, że ta starszyzna z zwyczajną gorliwością i przywiązaniem do porządku wydawać będzie pozwolenie do zbierania szmat

i gałganów tylko tym członkom gminy, którzy się dobrze sprawują, jak tego wyraźnie żąda ustawa, a tém samém skutecznie przyczyni się tak do publicznego bezpieczeństwa, jako téż do interesów przemysłowych. Nizsze władze polityczne, którym przez położenie „widymaty“ nakazano czuwać nad wydawaniem licencyj, będą chętnie wspierać starszyznę gmin w zachodzących przeszkodach i wątpliwościach, i tém bardziej oświeca ją względem przestrzegania stósownie powyższego rozporządzenia, ileże ministerium spraw wewnętrznych umyślnie im to nakazało.

— Wczoraj przybył tu z Pragi Jego Excelencya pan generał kawaleryi hrabia Wratisław, a hrabia Chateaubert, sekretarz francuskiej ambasady odjechał do Paryża.

(Adresy podziękowania do księcia Schwarzenberga. — Wiadomości potoczne.)

Wiedeń, 31. stycznia. Z wielu prowincyi państwa, od mieszkańców rozmaitego języka i obyczaju nadesłano do J. O. prezydenta ministrów, księcia Schwarzenberga, adresy podziękowania za jego doskonale załatwienie kwestyi niemieckiej i za pożądane zachowanie pokoju świata. Wyrazy, w których objawiono te żywe i uzasadnione uczucia, zasługują na zupełne uznanie nasze. Prawdziwie imponująca wielkość ministra zależy właśnie w tém, by w spokoju takie decyzye sprowadzić, jakie najczęściej tylko ostrzem miecza do skutku się przywodzą. Waleczność wojska uratowała Austryę od grożącego rozpadnięcia. Dyplomacya jej wyniosła ją na szczytny stopień międzynarodowego ocenienia i szacunku. Niezwyciężony orzeł powiewa nad ujściem Elby, nad brzegami Północnego morza.

Mamy nadzieję, że niezadługo doniesiemy o pożądanym rezultacie konferencyi, które nad przyszłością Niemiec jeszcze się toczą. To przynajmniej pewna, że orzeł na teraz spokojnie spoczywać będzie, a zredukowanie zbrojnych sił, wystawionych na przypadek walki, przyczyni się do pomyślności publicznej.

— Ministerium finansów uznało potrzebę skrócić i ułatwić postępowanie w wymiarze i pobieraniu bezpośrednich należności. Z tego powodu według wydanej przez namienione ministerium instrukcyi urzędowej o formalnym załatwieniu spraw i porachunku należności bezpośrednich od spraw jurydycznych, dokumentów, pism i czynności urzędowych, przyzwolono także urzędom poborczym niepodległy zakres działania. Wszelako dla zaprowadzenia kontroli, która koniecznie jest potrzebną przy porachunku wymierzonych niezawisłe i odebranych przez urzęda poborcze należności, równie jak przy pewnych potwierdzeniach, że względem na przypadłość i nieobecność uderzających momentów przedmiotu, postanowiono, aby ważność potwierdzeń wydanych od urzędów poborczych, zależała od kontrasygnatury innego publicznego organu, który się wpisywaniem w rejestr zajmować będzie. Ponieważ nie we wszystkich siedzibach urzędów poborczych takowe organa istnieją, a zaprowadzenie ich wymagałoby niezmiernych kosztów, przeto w skutek rozporządzenia ministerstwa finansów będą użyci do tego zatrudnienia według potrzeby w przypadkach pojedynczych urzędnicy polityczni i sprawiedliwości. Rozporządzenie to, które przy bezpieczeństwie procedury, również jej przyspieszenie ma na względzie, i znacznie ułatwia komunikacyę publiczną, znajdzie wkrótce w życiu praktycznym zupełne uznanie.

— Dekretem wysokich ministerstw spraw wewnętrznych, finansów i wojny zezwolono stósowną indemnizacyę za liwerunek wina i wódki, które podczas wojny węgierskiej dla c. k. austriackiego i rosyjskiego wojska odstawiono, i z których właściwe osoby i gminy wywieść się mogą. Wynagrodzenie to będzie od zaległych podatków potrącone. Prośby wraz z odnośnymi wykazami należy podać do c. k. dystryktowych komisaryatów wojskowych. Wyjątek zachodzi tylko wtedy, jeżeli liwerunek poniekąd jako kara za stawiony zacięty opór albo w ogóle za renitencyę był należony.

— Ponieważ wybuchła w Oberschöbischowitz w Cieszyńskim okręgu politycznym zaraza na bydło ograniczyła się tylko na pierwiastkowo zarażonej stajni, i można było sądzić, że już zupełnie ustała; okazuje się teraz niestety, że zaród tej zarazy jeszcze przed sprawdzeniem zarazy na bydło w Oberschöbischowitz do drugiej gminy Trzanowitz zaniesiono. Ponieważ powodem do rozszerzenia się tej choroby zdaje się być to, że zaniedbano wcześniej donieść o pierwszym zaskabnięciu, co jednak pan namiestnik w swej odezwie do starszyzny gmin z dnia 8. września 1850, wyraźnie nakazał, przeto wytoczono w tym względzie jak najściślejszą indagacyę, a z winowajcą postąpi się według całej surowości prawa. (L. k. aus.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 1. lutego. W ministerium handlu pracują nad album dla królowy Wiktoryi, które ma zawierać wszystkie stroje i najznakomitsze melodey narodowe monarchyi austriackiej. Pracą tą

zajmuje się ethnograficzna sekcya wspomnianego ministerstwa pod przewodnictwem panów Rossner i Häufler.

— Halil-Baszy, gubernatorowi Smyrny, doręczył austriacki konsul generalny z wielką uroczystością wielki krzyż orderu Leopolda jako uznanie za świetne przyjęcie, które w zeszłym roku przygotował braciom Cesarza.

— Ministerium finansów wydało potrzebne rozporządzenia do krajowych dyrekcji finansów, ażeby przedmioty przemysłu austriackiego na wystawie londyńskiej przeznaczono pod względem cła korzystniej traktowano, niż zwykle przesłki. Ministerium spraw wewnętrznych odpowiadając życzeniom ministerstwa handlu poleciło prócz tego c. k. ambasadom przy tyczących się rządach, ażeby się usilnie starali o ulgę pod względem cła dla przesyłek austriackich.

— Wczoraj odbyło się jeneralne zgromadzenie akcyonaryuszów wiedeńsko-glognickiej kolei żelaznej, na którym ogłoszono rezultaty roku administracyjnego 1850. Wiedeńsko-glognicka kolej żelazna przyniosła dochód 773,172 złr. 26 kr.; wiedeńsko-brucka 26,025 złr. 44 kr.; fabryka maszyn 84,316 złr. 18 kr. itd. Dywidendę za 25,000 akcyi oznaczono na 35 złr. t. j. 7% od akcyi. Obydwóch baronów Sina obrano jednogłośnie na prezydentów.

— Ponieważ szczególnie przy budowach nadwornych wydarzył się kilkakrotnie przypadek, że preliminowaną sumę kosztów znacznie przekroczone, przeto włożono za zwierzchność budowniczą odpowiedzialność za to, ażeby tyczące się bilanse były ilemożności z jak największą akuracją układane.

Anglia.

(Pomyślny skutek misji amerykańskiego wojennego statku „Prebel“.)

Londyn, 25. stycznia. Północno-amerykańskie dzienniki donoszą o pomyślnym skutku misji amerykańskiego wojennego statku *Prebel*, który odwagą swą wystąpieniem uwolnił szesnastu jeńców, co przez rozbicie się okrętu w Japonii zatrzymani byli. Pomimo zakazu i wystąpienia licznych łodzi japońskich, wpłynął *Prebel* do portu Nagasaki, a kapitan zażądał natychmiast wypuszczenia Amerykanów, inaczej bowiem zagroził, że zmusi Japończyków do tego. Jakoż to nastąpiło po dwóch dniach, a tak jeńców po siedmiomiesięcznym uwięzieniu znówu dostali się na wolność. Obchodzono się z nimi jak najokrutniej, i pod karą śmierci musieli krucyfikami nosić deptać.

(Wiadomości bieżące z Londynu.)

Londyn, 28. stycznia. Wywędrowało z Anglii w zeszłym roku do Stanów Zjednoczonych 11230 ludzi, do Kanady 2400, do Australii 300, do Port Natal 121, do rozmaitych portów 167, w ogóle 14,200. Zabrali oni z sobą około 52,000 funtów sztr.

— Obszernie ogłoszono teraz konstytucję kolonistów przylądka Dobrej nadziei; nie przedstawia ona żadnych szczególniejszych zarysów. — Z powodu wzburzenia między Kaframi odbyła się między ich naczelnikami a gubernatorem Sir Henry Smith konferencja. O zajęciach naczelnika Kafrów Sandilli toczono długie obrady; zresztą zagadano wszystko po dobremu.

— Liczba przedmiotów przeznaczonych na wystawę przemysłową dochodzi 100,000; dla tego spisanie katalogów zabiera wiele siły i czasu, gdyż artykuły muszą być nie tylko uporządkowane i w rejestr wpisane, lecz nazwiska ich muszą być także na kilka języków przełożone i wydrukowane. Są to na teraz nieodzownie potrzebne roboty; inne, których jeszcze przewidzieć nie można, będą przez same nadsyłane opisanie wywołane. Jak każdemu pojedynczemu na tem zależy, pracować szczerze nad ukończeniem raz rozpoczętego dzieła, tak też jest powinnością dzienników, każdego w tym przedsięwzięciu silnie zachęcać; dla tego wzywają się wszyscy fabrykanci, aby opisanie swych produktów jak najspieszniej do komisji katalogu nadsyłali. Komisja jest w swych żądaniach umiarkowana, ale się spodziewa, że fabrykanci nie zechcą tego umiarkowania nadużywać. Od 1. lutego niewolny już wstęp do gmachu, gdyż wtedy zacznie się już w nim umieszczanie przedmiotów. — Propozycja pana Parton względem wolnego wstępu nie znalazła w dziennikach pochwały; a z Norwich nadesłano nawet przeciw niej petycję.

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 31. stycznia. Nieustannie obiega pogłoska, że rozprawy nad kwestją dotacyi mają niebawem nastąpić; jeżeli ją zgromadzenie nar. odmówi, ma być uzyskana za pomocą subskrypcyi; legitymiści są przeciw dotacyi. *Journal des Débats* twierdzi, że stanowcze ministerium proponuje rewizję konstytucyi. Słychać, że Mauguin wyjechał do Brukseli. Izba prawodawcza odrzuca wnioski nieustających sądów wojennych. — Komisja względem stosunków robotników użala się na to, że prace jej zagrzezły w archiwum ministerjalnym. Dyskusje są namiętne. Koniec ma jutro nastąpić. (Austr.)

(Posiedzenie izby prawodawczej z dnia 28. stycznia.)

Paryż, 28. stycznia. Dziś po raz pierwszy od dni czterestu widać narodowe zgromadzenie znówu spokojne i zgodliwe. — Zajścia z władzą wykonawczą są na chwilę zapomniane, a w dziennym porządku stoją ustawy, tyczące się po większej części materialnych ulepszeń w interesie ludu. Dziwna tylko to, że większa część ławek jest próżna, a zwłaszcza ławki prawej strony, podczas gdy

w dniach burzliwych dyskusji politycznych, każdy był na swoim miejscu. — Ustawę w celu uproszczenia procedury przy wywłaszczeniu, konfiskacie gruntowej własności, sądowych subhastacych itd., przyjęto bez dyskusji na pierwszej naradzie. — Propozycję pana *Fautier* dla popierania wysuszenia moczary, których Francya liczy 600,000 hektarów, wzięto prawie jednogłośnie pod obrady. (*Fautier* proponuje uwolnić na 25 lat od podatku wysuszone moczary, równie jak i wystawione na nich budowle.) Prezydent *Dupin* przerywa tu obrady oznajmując zgromadzeniu, że wierzyciel reprezentanta ludu *Mauguin* przysłał na piśmie prośbę o upoważnienie przyaresztowania go za długi tudzież potrzebne w tej mierze dokumenta, a przeto że potrzeba mianować wydział, dla sprawozdania. — Późem *Pascal Duprat* proponuje, aby zgromadzenie po uchyleniu spraw politycznych temi dniami, zajęło się natychmiast ważną ustawą o organizacyi gmin. Ponieważ nowy minister spraw wewnętrznych *Vaise*, jako nowicjusz i dla styczności tego przedmiotu z ustawą o organizacyi departamentów zażądał zwłoki, wyznaczono mianowanie sprawozdawczego wydziału na przyszły wtorek. — *Charles Dain* chce interpelować ministerium względem penitencyarnego systemu, którego zaprowadzenie żadną ustawą nie jest upoważnione. Interpelację tę wyznaczono na przyszły wtorek. — Podczas dyskusji nad prośbą jeszcze za przeszłego ministerium pozwoleniem na niektóre wydane sumy bez poprzedniego upoważnienia od narodowego zgromadzenia, proponuje *Noel Parfait* wykreslić z tego 10,000 franków, dla okazania rządowi, że narodowe zgromadzenie ściśle ustaw przestrzega. Sprawozdawca *Creton* jest również tego zdania, że ustawy nie były ściśle przestrzegane, jednakże twierdzi, że wydane sumy pożytek państwu przyniosły, i w skutek tego potwierdzono przedłożone rachunki. — Późem załatwiono spiesznie jeszcze niektóre pomniejszej wagi przedmioty i zamknięto posiedzenie.

(Hrabia Chambord w Wenecyi.)

Piszą nam, donosi *Oestr. lith. Correspondenz*, z Wenecyi pod niem 26. stycznia: „Hrabia Chambord bywa codziennie u swego dostojnego krewnego, księcia Modeny. Mówią, że wkrótce spodziewani tu są wizytą niektórzy naczelnicy partyi legitymistycznej, którzy w sprawach narodowego zgromadzenia nie mają udziału. Z natężoną ciekawością czekają tu na wypadki we Francyi. Nie wierzą wprawdzie w blizką katastrofę, ale są tego przekonania, że przynajmniej teraz położony będzie zaród do przyszłej katastrofy, która chociaż po kilku latach nastąpi, jednakże rozstrzygnie los prezydenta i powtórne jego obranie, którego on sobie tak gorąco życzy. Zeszłego roku było powszechne mniemanie, że starsza linia domu Bourbon nabyła rewera długów prezydenta, i że ztąd wynikły dla niego kłopoty, które zadanie dotacyi wywołały. Mniemanie to było fałszywe. Teraz jak i wówczas znajdują się te obliży po większej części w rękach bardzo wysokiej osoby przy dworze hiszpańskim, a szef republiki francuskiej bardziej był nagłony ze strony orleanistowskiej, niż ze strony starszej linii bourbonńskiego domu. Słychać, że członkowie wygnanego królewskiego domu francuskiego zaszczycają teraz największym zaufaniem pana *Berryer* i hrabię *Montalembert*. Ci obadwaj radzą trzymać się na linii ścisłego prawa i w ekspektatywie; ta polityka jest jedyną i zgodną z interesami domu Bourbon i Francyi, i według zyczliwej porady najstósowniejszą. W tym duchu pisał pan *Berryer* swe listy do hrabi Chambord. I w tym duchu będą także działać legitymiści we Francyi. Mianowicie nateraz uznano za największą potrzebę ściśle trzymać się partyi Thiersa.

Belgia.

(Porównawcze zestawienie dochodów państwa z podatków niestałych.)

W *Moniteur Belge* ogłoszono porównawcze zestawienie przychodów państwa z niestałych podatków w latach 1848/50. Według tego wykazu okazuje się wielki postęp w pomyślności Belgii. Już dochód z roku 1849 w porównaniu z dochodem poprzedniego roku można nazwać zadawalniającym. W roku 1850 podniósł się tenże przeciw 1849 o 3 miliony franków, a więc przechodzi nawet dochód w latach poprzednich rewolucyi lutowej. (C. C.)

Szwajcarya.

(Wiadomości bieżące z Berny.)

Berna, 23. stycznia. Rozruchy w St. Immer i Oberland są uspokojone. Rządowy namiestnik Wenger, któremu polecono indagację, przybył do Interlaken, i zajął się już rozpoznaniem. W wielu zamieszkach, które zaszyły od roku 1830 w kantonie Berny, nieprzyszło jeszcze nigdy do rozlewu krwi; pierwszy raz padł strzał podczas rozruchu w Interlaken. — Jak słyszymy, radykalne wielkie rady zbierają podpisy dla zwołania nadzwyczajnego posiedzenia wielkiej rady. — Na wczorajszym zgromadzeniu w ujeżdżalni zapadła uchwała, by w obec niebezpiecznych czasów wystawić korpus ochotników, i dać rządowi do dyspozycyi. Liczba ochotników, którzy się do tego zamiaru podpisali, wynosi 2000. Dowódcą mianowano pułkownika *Stürler*; obrano także kapitanów dla każdej dzielnicy, i wyznaczono stanowiska zbierania się. (O. P. A. Z.)

(Usiłowania socjalistyczne w kantonie Berny.)

Berna, 24. stycznia. Zupełnie niezawisłe od walk politycznych, które teraz wstrząsnęły spokojnym porządkiem kantonem i zaraziły zdrowy umysł ludu jadem podejrzliwości — poczyną się i proletaryat organizować. Pod przybraną nazwą stowarzyszenia dla reform

zajął się centralny jeden komitet najwyższym kierunkiem socjalistycznych w naszym kantonie usiłowań; stara się o ustalenie stowarzyszeń filialnych, odbywa każdej prawie niedzieli zgromadzenie w rozmaitych punktach kantonu, i trudni się wydawnictwem wychodzącego od nowego roku dziennika *Arbeiter* (robotnik), w zamiarze rozszerzenia zasad socjalistycznych. Chociaż zbory te potąd były tylko nieliczne (najwięcej 100 do 150 osób), jednakże jako nowy czynnik w procesie rozwoju kantonálního mają znaczną ważność. Władze zwracają uwagę swoją na te niebezpieczne z czasem usiłowania socjalistyczne; jakoż miały się już rozpocząć negocjacje między radą państwa a miejską zwierzchnością względem pożytecznego zatrudnienia próżnującej dla braku roboty klasy wyrobników. Rząd wydał szósty buletyn, poczem spokój nie został więcej zahurzony; z różnych części kraju przesłano mu adresy zaufania. (D. Ref.)

Włochy.

(Zamach demagogów w Rzymie.)

Z Rzymu donoszą z dnia 19. stycznia: „Ostatniego czwartku wieczorem zgromadzili się nasi demagogowie w liczbie 150 do 160 w hotelu pod „Sokołem“, z kąd zamierzali rozbiedz się po ulicach i okrzykiem: „Niech żyje republika!“ podniecić rokosz w wojsku. Zawiadomione jednak o tém władze, wcześniej jeszcze zapobiegły wszelkim zaburzeniom. Prefekt policyi i komendant placu wysłali zaraz po otrzymaném w tej mierze zawiadomieniu jedną kompanię wojska z rozkazem oczyszczenia hotelu z natłoku. Dla uniknięcia wszelkiego powodu do zaburzeń, uznał oficer za rzecz potrzebną wyprosić złamantów obecnych. Aresztowano dwie osoby, które się temu opierały, lecz zaraz nazajutrz puszczono je na wolność. Również przytrzymało jeszcze niektóre inne indywidualia na powodu odśpiewywanych na ulicy pieśni mniej więcej patryotycznych.“ Według dalszych w pomienioném piśmie zawartych doniesień wykryła policya na placu Barberini tajną drukarnię, i aresztowała kilka osób trudniących się wydawaniem druków. (D. R.)

Niemiec.

(Depesza telegraficzna.)

Kassel, 31. stycznia. Cztery bataliony kurheskie otrzymały dzisiaj rozkaz do pochodu. Dzisiaj stawiono przed komisję śledczą kilku obywateli, między innymi także hrabiów za przekroczenie godziny policyjnej. Dalszy sąd wojenny ma być utworzony dla śledzenia wypadków zaszłych przed wkroczeniem armii związkowej.

(Sprawy obydwóch izb saksońskich.)

Drezno, 27. stycznia. W izbie pierwszej przywołono na następujące dodatki dla pokrycia wydatków centralnej władzy niemieckiej: 41,199 rth. matrikularnego dodatku do budowy twierdz związkowych Ulmu i Rastattu; 8000 rth. jako dodatek do bieżącej dotacji dla twierdz związkowych Moguncyi i Luxemburga, tudzież na cele związkowe w ogólności; 12,584 rth. jako dodatek do alimentacyi zwolnionych dawniej i utrzymywanych na stopie wojennej wojsk rzeszy. Wypłata całkowitej sumy 37,752 rth. zależeć będzie od przyspieszenia ogólnej likwidacyi i uwzględnienia przytem rozszonnych ze strony Saksonii pretensyi; 10,000 rth. jako dodatek do utrzymania centralnych organów niemieckich. W izbie drugiej przyszedł do dyskusyi projekt rządowy przez deputacyę w ogólności przyjęty, a mianowicie tyczący się 1) materialnego ulepszenia za nisko uposażonych posad nauczycieli ludowych (rząd wymaga na to 54,000 rth.) i 2) ściślejszej karności co do religijnego, obyczajnego i innego w życiu obywatelskim zachowania się nauczycieli. Żadnej jeszcze w tej mierze niepowzięto uchwały. (D. Ref.)

(Kwatermistrze austriacy w Hamburgu i w Lubec.)

Hamburg, 28. stycznia. Dzisiaj przybyli tutaj pierwsi austriacy kwatermistrze. Dnia jutrzejszego nadciągną za nimi wojskowe oddziały: 3 bataliony Wellington i Signorini. Rozpuszczeni z armii szlezwicko-holsztyńskiej żołnierze zawsze jeszcze tędy przeciągają, a niemający z nich ubioru cywilnego otrzymują w Altonie potrzebne okrycie, mianowicie surduty granatowe tutaj sporządzone. Tyczące się kosztu opędził poczęści generał-major v. *Baudissin*, a poczęści przyczynili się do nich patryoci z Altony i Hamburga, tudzież oba istnące komitety pomocy dla Szlezwig-Holsztynu. Wczoraj zrana około 7 godziny przybyli austriacy kwatermistrze do Lubeki; byli to strzelcy, za którymi nadszedł około 11 godziny oddział strzelców w liczbie 200—300 z głośną muzyką, a przeciągnąwszy przez miasto zakwaterowali się w Moising i Genin. W Krempeeldorf niedaleko Lubeki zakwaterowane ma być również wojsko austriackie. Stojąca w Smielau artylerya przeniesiona będzie zapewne do Lubeki. Gościące między Mölln, Ratzeburg i Lubeką obsadzone są ciągle przez wojska austriackie. (D. Ref.)

(Wkroczenie wojska austriackiego. — Werbunki dla Brezylji.)

Hamburg, 29. stycznia. Właśnie-co wkroczyły tutaj 2 bataliony wojsk austriackich z generałem *Görger* na czele. Bataliony te należą do pułku arcyksięcia Ludwika, i składają się po większej części z Czechów i Morawian. Są to bez wyjątku młodzi ludzie. Każdy batalion liczy 1400—1500 żołnierza. Słychać, że jutro wkroczyć ma tutaj trzeci jeszcze batalion pod komendą arcyksięcia Leopolda.

Dla Brezylji werbują tu potajemnie, lecz ani tutejszy konzulski brezyliański ani p. *Rege de Barros* nie mieszają się do tego bez-

pośrednio. Brezyliański inżynier *Barrité*, tudzież jeden z tutejszych adwokatów, który układa kontrakty, głównie się tém zajmują, i mają podrzędnych swych agentów. Według udzielonej nam wiadomości przyjął generał v. *Gerhard* istotnie służbę wojskową w Brezylji.

W niedzielę wieczór około 7 godziny zawinęła łódź jedna z duńską banderą parlamentarską, a znajdujący się na niej oficer zyczył sobie wejść z burmistrzem w rozmowę względem przyjęcia rozpuszczonych z armii szlezwicko-holsztyńskiej żołnierzy, należących do Fehmaru. W skutek tej rozmowy przewożono nazajutrz od godziny 10 zrana do 4tej popołudniu dymisjonowanych tych żołnierzy do Fehmaru. (D. Ref.)

(Dwa bataliony ces. austr. pułku Nugent wkroczyły do Hamburga.)

Hamburg, 30. stycznia. Dzisiaj wkroczyły tu znowu dwa bataliony Austriaków. Należą do pułku Nugent a komendantem ich jest pułkownik *Kiesewetter*. Są to sami Galicyanie. Na przyjęcie ich wyjechali i dziś obadwaj komisarze, generał *Thümen*, tudzież generał *Mensdorf-Pouilly* w zupełnym uniformie, a prócz tych obu, także stojący tu już austriacy generałowie *Görger* i *Martinitsch*, tudzież placokomendant Hamburga, pułkownik *Schohl*, i jego adjutant pan *Reuter*. Wojsko to jak słychać, nie zostanie tu długo, lecz przeznaczone jest wkroczyć w Holsztyńskie i razem z pruskim wojskiem obsadzić twierdzę Rendsburg. Jutro lub pojutrze przyjdą tu *chevaux-legery* pułku *Windischgrätz*, tudzież jedna bateria artylerji.

(Spotkanie się piechoty austriackiej z batalionem pruskim.)

Hanower, 24. stycznia. Wczoraj popołudniu zdybały się razem w dworcu kolei żelaznej w Lehrte oddział piechoty austriackiej idący z Hildesheim i oddział 5go pruskiego batalionu strzelców, który wyruszywszy z Berlina powracał do Düsseldorf. Żołnierze obu korpusów powitali się po koleżeńsku i pili wzajemnie zdrowie swych monarchów.

(Posiedzenie sejmku Oldenburgskiego.)

Oldenburg, 24. stycznia. Na wczorajszym posiedzeniu sejmku załatwiono pomyślnie ustawę abolicyjną w porozumieniu się z rządem. Ustawą kardynalną państwa wydano dawniej już ważne postanowienia względem ciężarów do ziemi przywiązanych, a niektóre z nich uchylono bez żadnego weale wynagrodzenia, inne zaś za spłatą (16 razy tyle, ile wartość tych ciężarów wynosi). Dla reszty ciężarów przyjęto następującą stopę abolicyjną: Za robocizny spłata 16 razy tyle jak ich wartość, za daniny „in natura“ 20, za czynsze pieniężne 25. Szacunek wartości przedsiębrano z wszelką słusznością i umiarkowaniem. (Austr.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 29. stycznia.)

Metal. austr. 5% — 72 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 63 $\frac{3}{4}$. Akcy bank. 1060. Sardyjskie 34 $\frac{1}{8}$. Hiszpańskie 3% — 33 $\frac{1}{16}$. Polskie 300 — —; 500 — 81 $\frac{1}{2}$.

Prusy.

(Depesza telegraficzna.)

Berlin, 31. stycznia. Druga izba obrata pana hr. Schwerin prezydentem większością 186 głosów, a deputowanego pana *Geppert* następcą prezydenta większością 160 głosów.

(Wiadomości potoczne z Berlina.)

Berlin. Dziennik ministerjalny dla całej wewnętrznej administracyi zawiera rozporządzenie tyczące się przypuszczenia cudzoziemców do posad rządowych tudzież służby kościelnej i szkolnej w pruskim królestwie. Słychać, że przygotowuje się pożądana modyfikacya ustawy z 11. czerwca 1837 dla ochrony własności literackiej i dzieł sztuki. Demobilizacya wojsk nieustaje mimo sprzecznym w tej mierze rozsiewanych wieści. — Dziennik *Deutsche Reform* zastanawia się w swych artykułach nad wkroczeniem wojsk austriackich do Hamburga wyciągając ztąd różne polityczne i niepolityczne wnioski, a między innymi oświadcza, że nie ma w tém żadnej dyplomatycznej tajemnicy i każdy może to poznać z łatwością, że tylko w zgodzie, w szczerzej zgodzie między Austrią a Prusami szukać należy potęgi Niemiec, a niezgoda tych mocarstw nie innego nie jest, jak tylko panowanie państw zagranicznych nad nimi a zatem i nad całymi Niemcami. (Austr.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 31. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 106 $\frac{1}{4}$. Oblig. długi państwa 84 $\frac{1}{8}$. Akcy bank. 96 $\frac{1}{2}$. Polskie listy zastaw. 94. Polskie 500 — 81 $\frac{1}{8}$; 300 — 142 $\frac{1}{4}$ L. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 7 $\frac{7}{8}$. Austriackie banknoty 78 $\frac{3}{8}$.

Tureya.

(Wiadomości potoczne z Konstantynopola.)

Konstantynopol. Według raportu Omer Baszy z Bośni, pojmano Mehmeta Baszę, który się do Austrii chciał schronić, i zawieziono do Bosna-Serai. Basza Zwornika został również w Belgradzie przyaresztowany i do Konstantynopola odstawiony. — Hilarjan, pop bułgarski, którego wraz z popem Neofita posłał biskup za zabiegi polityczne na rekolekcyę na górę Atos, został na wolność wypuszczony. — Omer Basza wyprawił temi dniami wielu inżynierów w góry dla szukania srebra i złota. — Sułtan kazał zrobić dla księcia Serbskiego w nagrodę za niezachwianą jego wierność swój wizerunek w kosztowne dyamenty oprawny.

Rzecz domowa.

Protokół

trzydziestego szóstego posiedzenia Wydziału miejskiego sto-
lecznego miasta Lwowa dnia 16. stycznia 1851.

(Dokończenie.)

6) Jest w planie c. k. władz wojskowych, wyrobnię mundurów wojskowych z Jarosławia przenieść do Lwowa. Celem wypośrodkowania usposobionego budynku ustanowiona pod przewodnictwem przełożonego magistratu komisja niewynalazła żadnego do umieszczenia tak obszernego przedsiębiorstwa sposobnego budynku. Pozostaje więc do rozstrzygnięcia kwestya przez rząd postawiona, czyliby gmina lwowska ze względu na korzyści z przeniesienia owej fabryki osiągnąć mogące niepodjęła się wybudowania oddzielnego budynku, a to nawet z poniesieniem osiar, albowiem gmina jarosławska za pozostawienie fabryki u niej, do tego gotową być oświadczyła się.

Lubo niemożna zauważać niektóre korzyści, jakie z przeniesienia owej fabryki osiągnąćby można, jednakże w uwzględnieniu powodów przewyższających spodziewane korzyści, sekcya handlu i przemysłu oświadczyła się przeciw temu wnioskowi.

Jako rozbiegając na dzisiejszym ogólnym posiedzeniu wydziału ów projekt, okazało się, że gmina lwowska nieposiada obecnie ani dostarczających funduszy ani też sił wykonawczych do wystawienia tak obszernego budynku. Prócz tego brakuje gminie lwowskiej dostatecznej ilości zręcznych do fabrykacji mundurów robotników, albowiem tym, którzy się nie trudnią profesjami, sposobność do zarobkowania nastreczy się już przez w projekcie będące utworzenie fabryki cygarów we Lwowie, zaś robotnicy z klasy profesjonalistów nietylko niebędą mogli za cenę, którą komisya płaci, we Lwowie utrzymać się, a odjąć ich od czynności rzemieślniczych lub przemysłowych tak dla przemysłu i rękodzielnictwa w ogóle, jakoteż dla następności, jakie ich ubytek na cenę produktów wyrzeceby musiał, byłoby szkodliwie. Zresztą miano na uwadze, że z przeniesieniem namienionej wyrobni przeniesie się także mnoga ilość robotników przy fabrykacji w Jarosławiu używanych, którzy, gdy przy pobieranej płacy we Lwowie obstać niebędą mogli, wkrótce staną się ciężarem dla tutejszych zakładów dobroczynności, ku uszczerbku tutejszo-miejscowych ubogich, pomnażając z czasem liczbę proletaryatu, którego zbyć się środków gmina nigdy mieć niebędzie. Nie tylko z przedstawienia tego widoku, ale nawet ze względów słuszności powinna gmina lwowska zaniechać rywalizacji z gminą jarosławską w kwestyi, która dla pierwszej zagadkowe korzyści przynieść, dla drugiej zaś nieuchronnie złe następności zrzucić może.

Wydział uwzględniając ważność powodów w sprawozdaniu sekcji, tudzież przez kilku członków w ciągu dyskusji przytoczonych, oświadcza się zgodnie z wnioskiem sekcji przeciw podjęciu namienionej budowy przez gminę, chociażby za zwrotem kosztów.

Na interpelację X. Żukowskiego o wyjaśnienie stanu sprawy tyczącej się zaprojektowanego założenia magazynu do sprzedaży soli we Lwowie, odpowiedział prezydujący, że akta dotyczące tego przedmiotu, przedłoży wydziałowi na następującym posiedzeniu.

7) W skutek zapytania ces. król. Rządów krajowych w przedmiocie wynajęcia zbywających ubikacji w gmachu ratuszowym ces. król. skarbowi dla umieszczenia ces. król. buchalterii krajowej, na podstawie sprawozdania magistratu, tudzież komisji z członków sekcji budowniczej, techników i sekcji finansów złożonej uchwalono, oświadczyć, że gmina lwowska gotową jest, dla ulokowania ces. król. buchalterii wynająć przynajmniej na lat sześć w budynku ratuszowym całe trzecie piętro (wyjawszy pomieszkanie burmistrza), tudzież większą część drugiego piętra, ogółem 64 pokoi, tudzież 5 piwnic na drzewo i część strychu pod zamknięciem, mianowicie trzecie piętro za opłatą rocznego czynszu 4000 zr. m. k. (jednakże dopiero od 1. września r. b., gdyż do tego czasu wszelchnica owe ubikacje zajmować będzie; zaś wywymienione ubikacje na drugim piętrze za opłaceniem czynszu rocznego 2800 zr. m. k. jednakże aż po rozwiązaniu cywilnego senatu magistratualnego w skutek przeprowadzić się mającej organizacji sądów krajowych, — odwołując się zresztą do warunków, które podczas lokacji buchalterii przed spalaniem ratusza istniały.

8) Na zanesioną prośbę przez p. Franciszka Walter-Sensel, nauczyciela szkoły gymnastycznej, w skutek propozycji przełożonego magistratu, tudzież sekcji II. i VII. zezwolono, asygnować dla niego w kasie miejskiej kwotę rocznych 100 zr. m. k. w tym celu, ażeby pewna liczba synów lwowskich obywateli, a w braku tychże, tutejszo-miejscowych urzędników naukę gymnastyczną bezpłatnie pobierać mogła. Nauka ta rozpocznie się 1. lutego, i podzieloną jest na 3 kursa. W każdym kursie uczyć mają 15 młodzieńców. Dyrektoryaty zakładów naukowych wezwane być mają do zaproponowania uzdolnionych młodzieńców, którzy u przełożonego magistratu zgłoszą się powinni.

9) Nakoniec podano do wiadomości wydziału stan dotychczasowych odsłonek dobrowolnych darów na pogorzalców krakowskich, przyczynieniem się kasy miejskiej, tudzież staraniem ustanowionego komitetu we Lwowie zebranych. Ogólna suma wynosi 8200 zr. m. k. 5 duk. 2 rubli i 2 pakiety z sukniami. Pozostaje jeszcze do ode-

śnięcia 150 zr. 20 kr. m. k. i 1 złota branzoletka, a na tém ukończy się sprawa odsłonek.

Koniec posiedzenia przed 8mą godziną w wieczór.

Wiadomości handlowe.

(Targ lwowski na woły.)

Lwów. 3. lutego. Spęd bydła rzeźnego liczył na dzisiejszym targu 363 wołów i 60 krów, razem więc 423 sztuk, których w 17 mniejszych lub większych stadach, a mianowicie z Rozdołu, Stryja, Bóbrki, Dawidowa, Szczerca, Lesienic, Kamionki, Stanisławczyka i Brzeżana, partye po 8—64 sztuk, na targ przypędzono. Pierwsze stado, składające się z 24 wołów i 16 krów, sprzedano na potrzebę miasta, i płacono za sztukę, którą szacowano na 11¹/₂ kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 107r.30k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Tarnopolskim.)

Tarnopol, 1. lutego. Według doniesień handlowych z Tarnopola, Trembowli i Zbaraża sprzedawano tamże na targach w ostatnich dwóch tygodniach zeszłego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 17r. 17k.—17r. 30k.—15r. 15k.; żyta 14r.25k.—13r. 32k.—11r. 45k.; jęczmienia 9r. 22k.—9r. 5k.—12r.; owsa 3r. 55k.—5r.—5r.45.; hreczki 10r.20k.—6r.30k.—8r.45.; kartofli 5r.—3r.15k.—4r. Cetnar siana po 3r. 30k.—3r.20k.—4r.; wełny 225r.—0—172r.30k.; nasienia konicza tylko w Tarnopolu 45r. Sąg drzewa twardego kosztował 30r.—9r.—18r. 7k., miękkiego 21r. 47k.—8r.—15r. 37k. Za funt mięsa wołowego płacono 9k.—8¹/₂k.—6k. i za garniec okowity 3r. 35k.—4r.—3r. 7k. w. w.

(Targ na wełnę w Wrocławiu.)

Wrocław, 31. stycznia. W ciągu zeszłego miesiąca szedł u nas targ na wełnę dosyć ospale, czego najbliższym powodem rezultat Lipskiego jarmarku na sukna i towary wełniane. Cały obrót ograniczał się na 2400 cetnarów, a więc ledwie połowa tej ilości, którą tu w tym samym miesiącu r. z. sprzedano. Sprzedana wełna składała się z około 1500 cetnarów rosyjskiej, polskiej i węgierskiej wełny jednej strzyży, z 650 cetnarów poznańskiej i szlązkiej wełny jednej strzyży i jagnięcej, z 200 cetnarów wełny z owiec odeszłych i mastkiej, z 50 cetn. wełny brakowanej. — Podawane ceny, prawie równe cenom z grudnia r. z. nie odpowiadały życzeniom kupców i tylko ze względu na zbliżający się czas nowej strzyży okazywali się skłonni. Rosyjską i polską wełnę kupowali jeden z tutejszych domów komisyjnych, fabrykańcy i sukienicy naszej prowincyi i związkowi cłowego. — Szlązka wełnę sprzedano reńskim i belgijskim fabrykantom, tudzież jednemu francuzkiemu handlarzowi wełna. — Na rachunek Anglii żadnego nie zrobiono interesu. (Br. Ztg.)

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. k.	5	51	5	55
Dukat cesarski " "	5	54	5	58
Półimperyal zł. rosyjski " "	10	13	10	17
Rubel sr. rosyjski " "	1	59	2	—
Talar pruski " "	1	52	1	53
Polski kurant i pięciozłotówk. " "	1	29	1	30
Galicyskie listy zastawne za 100 złr. " "	91	12	91	31

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. lutego.

PP. Dobrzycki Stanisław, z Niedźwiedni. — Ujejski Kornel, z Poltwi. — Domaradzki Seweryn, ze Stanimirza. — Rożański Feliks i Podlewski Walerjan, z Zaleszczyk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. lutego.

PP. Antoniewicz Wincenty, do Skwarzawy. — Hermann Łucyan, do Rzepniowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. lutego.

Pora	Barometr w mierze w. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 11 7	0	+ 1,5°	wschodni	pochm.
2 god.pp.	28 0 0	+ 1,5°	— 0,9°	"	"
10 g. w.	28 0 6	— 0,9°		cicho	"

Dnia 5. lutego o godz. 6 zrana — 3°, o godz. 8 — 4°.

T E A T R.

Dziś: komedye polsk.: „Przebudzenie się Lwa“ i „Pierwej Mama.“

W Piątek: na korzyść JP. Jankowskiej: dramat polski w 5 aktach „Powóz Emigranta.“